

คู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา”
TOURISM GUIDEBOOK “STICKY RICE’ S KITCHEN OF ESAN IN LANNA

อาจารย์ รวมสำราญ
araya ruamsamran
joxyz_9009@hotmail.com and joxyz9009@gmail.com

สาขาวิชาศิลปและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้รับผิดชอบทุกคน โทรศัพท์ 08-4961-3370 อีเมล: joxyz_9009@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) เพื่อจัดทำแบบ คู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” และนำเสนอทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้กับคนในชุมชนได้ในอนาคต และ 3) เพื่อให้ได้เชิงองค์ความรู้ใหม่สำหรับชุมชน และสถานศึกษาที่สามารถนำองค์ความรู้ไปดำเนินการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือการวิจัยและประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือการประชุมแบบกระบวนการกลุ่ม ร่วมกับผู้นำชุมชน เพื่อให้ได้สิ่งที่ชุมชนต้องการนำเสนอให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อนำมาสรุปแนวทางการออกแบบคู่มือท่องเที่ยว รวมถึงมีการผลักดันให้มีการพื้นฟูการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในชุมชนและได้นำคู่มือดังกล่าวไปทดลองใช้ ผลวิจัยปรากฏว่าหลังจากโครงการวิจัยแล้วเสร็จ ประชาชนได้ให้ความสำคัญกับชุมชนมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน และให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้ของชุมชน อันเป็นประโยชน์กับชุมชนและสถานศึกษา ที่ได้นำองค์ความรู้ดังกล่าวไปบูรณาการกับการเรียนการสอนได้ และหลังจากมีการพื้นฟูการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นโดยใช้คู่มือท่องเที่ยว ผลปรากฏวานักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อคู่มือท่องเที่ยว ด้านการออกแบบจัดวางรูปภาพประกอบคู่มือแนะนำท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.30$, $S.D = 0.42$) ด้านข้อมูลในคู่มือสำหรับแนะนำการท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$, $S.D = 0.23$) ด้านขนาด ความชัดเจนของภาพ และแผนที่ มีความพึงพอใจในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.24$, $S.D = 0.15$) ด้านความประทับใจคู่มือประกอบกับสถานที่ท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.40$, $S.D = 0.05$) และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมที่ระดับ 4.27 อยู่ในเกณฑ์ดี

คำสำคัญ: ข้าวเหนียว ชาวอีสานในล้านนา คู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว

Abstract

This research aims to 1) promote local community participation; 2) prepare a tourism guidebook, “Sticky Rice Kitchen of Isan in Lanna”, with the development guidelines for promoting tourism in the study area in the near future; and 3) bring about body of knowledge provided to the locals and educational institutes. Research tools and samples consisted of participatory meetings with heads of communities to collect data needed for supporting ecotourism in form of a tourism guidebook, which had been tried out beforehand. It was found that after the research project was done, people have been paying more attention to the community by participating in activities via community-based tourism and, moreover, cooperating in spreading bodies of knowledge, which are helpful to the locals and educational institutes. In addition, the guidebooks which were provided can stimulate tourism, with conservation to raise awareness. It was found that the satisfactory level towards the design and layout was rated as good ($\bar{x} = 4.30$, $S.D = 0.42$), and so was the information ($\bar{x} = 4.15$, $S.D = 0.23$). The satisfactory level towards the size, clarity, and maps was also good ($\bar{x} = 4.24$, $S.D = 0.15$). The satisfactory level towards the size, clarity, and maps was also good ($\bar{x} = 4.40$, $S.D = 0.05$)

=0.15), like that of impression towards attractions ($\bar{x}=4.40$, S.D =0.05). In short, the overall satisfactory level was 4.27, which was considered good ($\bar{x}=4.40$, S.D =0.05).

Keywords: Sticky rice; Isan people in Lanna; tourism guidebook

1. บทนำ

บ้านป่างมดแดง ตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เป็นหมู่บ้านของคนไทยอีสานในล้านนา กล่าวคือเป็นคนอีสาน ที่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยในหลายจังหวัด เช่น นครพนม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม ฯลฯ รวมตัวกันก่อตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้าน นานาเกื้อบครึ่งศตวรรษ ประชากรส่วนใหญ่ยังยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณี แต่ด้วยความของคนอีสาน ประชากรในหมู่บ้านยึดอาชีพการทำไร่ ทำนา ส่งผลให้มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ จากการที่ผู้วิจัย ลงพื้นที่สำรวจ ร่วมปรึกษาและรับฟังการแข่งขันจากชุมชน ทำให้ทราบถึงปัญหาดังกล่าว รวมไปถึง ปัญหาด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม ที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมกับชุมชนน้อย อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามประเพณีที่ถูกต้อง และขาดการถ่ายทอดศูนย์รุ่นต่อไป รวมไปถึงประชาชนส่วนใหญ่สูนใจตามสมัยนิยม จึงขาดการเอาใจใส่ต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ขาดการอนุรักษ์และสืบสานต่อคนรุ่นหลัง

ทางผู้วิจัยได้ทำการประชุมหารือกับผู้นำชุมชนและศึกษาเอกสาร ต่อร่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปแนวทางการแก้ปัญหาด้านข้าราชการส่งเสริมกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ปัญหาการขาดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัญหาในด้านเศรษฐกิจ โดยมีแนวทางการแก้ปัญหาคือการผลักดันให้มีการพัฒนาห้องเรียนเชิงอนุรักษ์ของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาข้างต้น เนื่องจากชุมชนหมู่บ้านป่างมดแดงมีความน่าสนใจด้านศิลปวัฒนธรรมของชาวอีสานที่มีแบบฉบับเฉพาะตัวหรือที่เรียกว่า "วิถีความเป็น "อีสานในล้านนา" ซึ่งถ่ายทอดออกมายังเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งหากหยิบยกประเดิณนี้ขึ้นมาต่อยอดให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) อาจจะสามารถแก้ไขปัญหาห้องถิ่นได้ ตามที่ Elizabeth Boo [1] ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "การท่องเที่ยวแบบอิงธรรมชาติที่อ่อนโยนต่อ การอนุรักษ์อันเนื่องมาจากการมีเงินทุนสำหรับการปกป้องดูแลรักษาพื้นที่ มีการสร้างงานให้กับชุมชนหรือห้องถิ่น พร้อมทั้งให้การศึกษาและ สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม" และ สอดคล้องกับ The Ecotourism Society [2] ที่ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศและในขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในห้องถิ่น" อีกทั้งยังสอดคล้องกับ เสรี เวชบุษกร [3] ที่ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า "การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งหมายรวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนในห้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีอยู่ใน ห้องถิ่นด้วย" ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้แบบยั่งยืนรวมไปถึงส่งผลในเชิงของประโยชน์อันอาจจะแก้ปัญหาอื่น ๆ ร่วมด้วยได้ไม่ยากกันน้อย

ทางผู้วิจัยได้มีการจัดประชุมกับกลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นบุคคลที่มีอิทธิพล และเป็นผู้ที่ชุมชนให้ความนับถือในการเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้กลุ่มปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ [4] ซึ่งหลังจากการประชุมกับกลุ่ม ทางผู้วิจัยจึงได้ทำการสรุปผลการประชุมร่วมกับทางชุมชนเพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว ผ่านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเสนอให้มีการจัดทำคูมือขึ้นมาในรูปแบบของแผนพับที่มี แผนที่ แสดงสถานที่ พร้อมข้อมูลเนื้อหาเบื้องต้น ในการท่องเที่ยว "ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา" โดยทางชุมชนจะต้องมีการพัฒนาห้องเรียนเชิงอนุรักษ์ขึ้นในชุมชน ผ่านทางเทศบาลการท่องเที่ยวประชุมชุมชน ในช่วงของประเพณีบุญต่าง ๆ ซึ่งนักท่องเที่ยว จะสามารถเข้าชมและเรียนรู้วัฒนธรรมผ่านประเพณี วัฒนธรรม ธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ ผ่านประสบการณ์จริง จากประสาสมผัสทางกายภาพ อีกทั้งยังผลักดันให้ชุมชนมีการก่อตั้งกลุ่มเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาของชุมชน เพื่อถ่ายทอดให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจ สามารถเรียนรู้และทดลองปฏิบัติจริงได้ โดยการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองนำนักศึกษาไปเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มและบูรณาการวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างสรรค์ต่อยอดผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มีความหลากหลายใหม่ นำเสนอ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ และสามารถสร้างอาชีพให้กับชุมชนได้อีกทางหนึ่ง และด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังว่า การสร้างคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว "ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา" กรณีศึกษากับบ้านป่างมดแดง ตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา จะสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 เพื่อจัดทำต้นแบบ คู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” และนำเสนอทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเพื่อรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Green Tourism) ให้กับคนในชุมชนได้ในอนาคต
- 2.3 เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับชุมชนและสถานศึกษาที่สามารถนำองค์ความรู้ไปสำหรับใช้บูรณาการเรียนการสอน

3. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ ได้มีขอบเขตของการวิจัย โดยแยกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 การส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน การทำวิจัยในครั้งนี้ได้มีการจัดทำกิจกรรม เพื่อมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนหลากหลายกิจกรรม โดยมี ประชากรและกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ หมู่บ้านปางมดแดง ต.อ่างทอง อ.เชียงคำ จังหวัดพะเยา

3.2 การจัดทำต้นแบบคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” และนำเสนอทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเพื่อรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Green Tourism) ให้กับคนในชุมชนได้ในอนาคต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยได้ทำการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมีประชากรและกลุ่มเป้าหมายคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวใน อ. เชียงคำ จำนวน 300 คน จากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีผู้วิจัยพบรอยในช่วงลงพื้นที่ โดยมีพื้นที่ในการวิจัยคือ สถานที่ท่องเที่ยวใน อ. เชียงคำ จังหวัดพะเยา เก็บข้อมูล เดือน มิถุนายน-กรกฎาคม 2558 โดยวิธีการสุ่ม [5] รวมไปถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคู่มือท่องเที่ยว จากการทดลองใช้เส้นทางการท่องเที่ยวจากต้นแบบคู่มือท่องเที่ยว ในเทศบาลบุญบั้งไฟของชุมชนบ้านปางมดแดง ต.อ่างทอง อ.เชียงคำ จ.พะเยา จำนวน 100 คน จากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีผู้วิจัยพบรอยในช่วงลงพื้นที่ในเทศบาลบุญบั้งไฟของชุมชน เก็บข้อมูลเดือน พฤษภาคม 2559 โดยวิธีการสุ่ม

3.3 การสร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับชุมชนและสถานศึกษาที่สามารถนำองค์ความรู้ไปสำหรับใช้บูรณาการเรียนการสอน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และจัดกิจกรรมกลุ่ม มีประชากรและกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวของ อ.เชียงคำ จ.พะเยา หน่วยราชการ ประชญช้างบ้าน ผู้นำชุมชนบ้านปางมดแดง และชาวบ้านในชุมชนบ้านปางมดแดง เพื่อสรุปเส้นทางท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวจากชุมชน องค์ความรู้ของชุมชน พื้นที่ในการวิจัยคือ หมู่บ้านปางมดแดง ต. อ่างทอง อ.เชียงคำ จังหวัดพะเยา

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ ได้มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยแยกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีการจัดประชุม หารือถึงปัญหาของชุมชน เพื่อการวิเคราะห์หาแนวทางร่วมกับชาวบ้าน โดยที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้นำชุมชน ชาวบ้านปางมดแดง โดยใช้วิธีการประชุมแบบกระบวนการกลุ่ม ที่หมู่บ้านปางมดแดง ต.อ่างทอง อ.เชียงคำ จ.พะเยา จนเกิดข้อสรุปนำมาซึ่งแนวทางการจัดทำโครงการวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งจากการศึกษารูปแบบของนโยบายและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พ.ศ. 2539- 2540 [6] จึงได้จัดประชุมแบบกระบวนการกลุ่ม และ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำชุมชน และตัวแทนชาวบ้าน เพื่อให้เกิดการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน [7] มีการลงพื้นที่จัดกิจกรรมเป็นระยะๆ เพื่อทำการสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน และมีการจัดกิจกรรมเพื่อทำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตให้ชาวบ้านและ ชุมชนข้างเคียงในพื้นที่ของหมู่บ้านปางมดแดง ได้เป็นที่รู้จัก ในฐานะของแหล่งการท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา”

รูปที่ 1 ภาพแสดงการลงพื้นที่ชุมชนเพื่อทำการประชุมร่วมข้อมูลและหารือแบบบูรณาการกลุ่มและประชาสัมพันธ์โครงการ

4.2 การจัดทำต้นแบบคุณมือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” และนำเสนอทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเพื่อรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Green Tourism) ให้กับคนในชุมชนได้ในอนาคต จากการศึกษาเรื่องของการออกแบบ[8] [9] ร่วมกับการสำรวจพุทธิกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการสำรวจสถานที่ท่องเที่ยว สำรวจเส้นทางท่องเที่ยว สำรวจองค์ความรู้ต่างๆในชุมชน เพื่อนำมาสรุปแนวทางในการออกแบบจัดทำต้นแบบคุณมือ หลังจากได้ผลสำรวจจากนักท่องเที่ยว รวมไปถึงแนวทางการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวในเบื้องต้น และนำข้อมูลดังกล่าวมาประชุมหารือสรุป ร่วมกับชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของชุมชน เพื่อรับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ระหว่างจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนในเทศบาลบุญบึงไฟ ผู้วิจัยมีการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณมือท่องเที่ยว เพื่อหาข้อสรุปผลการดำเนินการอีกรอบ

4.3 การสร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับชุมชนและสถานศึกษาที่สามารถนำองค์ความรู้ไปสำหรับใช้บูรณาการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และชาวบ้านในชุมชนบ้านปางมดแดง เพื่อหาองค์ความรู้ของชุมชนในด้านต่างๆ และนำมาสรุปเพื่อให้ยั่งยืนต่อการศึกษาสำหรับผู้ที่สนใจ ผ่านรูปแบบของ รูปเล่ารายงานฉบับสมบูรณ์ ต้นแบบคุณมือแนะนำเชิงท่องเที่ยวฯ สารคดีประกอบ คุณมือแนะนำเชิงท่องเที่ยวฯ เสนองการท่องเที่ยว รวมไปถึงการนำนักศึกษาในรายวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ สาขาวิศลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา มาร่วมเรียนรู้บูรณาการองค์ความรู้ในด้านภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นแบบโบราณ และต่อยอดจากภูมิปัญญาเดิม เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ให้กับชุมชน

รูปที่ 2 ภาพแสดงตัวอย่างการลงพื้นที่ชุมชนเพื่อทำการสำรวจด้านองค์ความรู้ของชุมชน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ได้จึงข้อมูลที่มีประสิทธิภาพทางผู้วิจัยได้มีหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

5.1 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการออกแบบ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อให้คำปรึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ จะต้องเป็นผู้ชำนาญการศึกษา ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ที่เกี่ยวเนื่องด้านการออกแบบเรขาคณิต (Graphic Design) มีประสบการณ์ทางด้านการออกแบบเรขาคณิตปีไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีผลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับด้านการออกแบบเรขาคณิต (Graphic Design) ที่ถูกตีพิมพ์ในวารสารที่ได้รับการยอมรับ ดังนั้นการกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในข้างต้น จะทำให้ผู้ทำวิจัยได้การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีคุณภาพ และเหมาะสมสำหรับการนำมายังงาน

5.2 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านชุมชน ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดกิจกรรม Focus Group ผู้นำชุมชน ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคำ โดยใช้หลักเกณฑ์พิจารณาดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้มีความรู้และอาชีวะอยู่ในชุมชนบ้านปางมดแดง หรือเป็นชาวอำเภอเชียงคำ โดยกำหนด เป็นผู้นำชุมชน หรือเป็นกลุ่มชุมชนที่ประกอบอาชีวะอยู่ในพื้นที่ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เป็นผู้มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และ สามารถรวมกลุ่มชุมชน หรือให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในชุมชน ดังนั้น การกำหนดกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ในข้างต้น จะทำให้การวิจัยได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้งาน

6. ผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ ได้ผลการวิจัย โดยแยกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

6.1 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการวิจัยได้มีการจัดกิจกรรมการประชุมแบบกระบวนการกลุ่มเป็นระยะ ๆ ตลอดโครงการ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านข้อเสนอแนะในการประชุม การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับชาวบ้านในชุมชน ประชุมชาวบ้าน และผู้นำชุมชน โดยการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดโครงการนั้น ได้ทำให้เกิดการตื่นตัวและความสนใจของคนในชุมชนต่อการท่องเที่ยวในชุมชนที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจากความสนใจตั้งแต่ก่อตัว ส่งผลทำให้เกิดความร่วมมืออันดีในการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้จ่ายต่อการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ของชุมชน แนวคิดของคนในชุมชนที่มีร่วมกัน รวมไปถึงโครงสร้างเส้นทางท่องเที่ยวและกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ของหมู่บ้านปางมดแดง ซึ่งจากการประชุมได้ขอสรุปเส้นทางของการท่องเที่ยวของชุมชนร่วมกัน ประกอบไปด้วย 3 เส้นทางการท่องเที่ยว วันได้แก่ 1. เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน 2. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นแบบโบราณ 3. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงประเพณีและเทศกาล โดยข้อมูลเหล่านี้ จะส่งผลไปถึงทิศทางการออกแบบคุณภาพการท่องเที่ยว ซึ่งทางผู้วิจัยได้ทำการทดลองร่วมกับชุมชนให้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและทดลองการใช้ ต้นแบบคุณภาพท่องเที่ยว ในช่วงของประเพณีบุญเดือนหลก หรือ บุญบั้งไฟของทางชุมชน อันเป็นกิจกรรมที่ทางชุมชนได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเป็นอย่างดีเยี่ยม

รูปที่ 3 ภาพแสดงการมีส่วนร่วมของชุมชน จากการทดลองใช้เส้นทางการท่องเที่ยวจากต้นแบบคุณภาพท่องเที่ยว
เทศกาลบุญบั้งไฟของชุมชน

6.2 การจัดทำต้นแบบคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” และนำเสนอทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Green Tourism) ให้กับคนในชุมชนได้ในอนาคต จากการศึกษาเรื่องของการออกแบบ รวมถึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ จึงทำให้ทราบถึงกลุ่มเป้าหมายคือ นักท่องเที่ยว “ครัวอีสานของชาวอีสานในล้านนา” ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ไปจนกระทั่งถึงอายุระหว่าง 20-30 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษาหรือวัยทำงาน ตอนต้น ที่ใช้เวลาในวันหยุดพักผ่อนหรือช่วงปิดเทอมท่องเที่ยวในเชิงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่แปลกใหม่ให้ตนเอง ทำให้ได้ขอสรุปแนวความคิดในการออกแบบ Concept: FUN / FOOD / FESTIVAL

Concept ในการออกแบบจะเน้นในเรื่องของความสนุกในการท่องเที่ยว อาหาร และเทศกาล ควบคู่กัน เนื่องจากชุมชนบ้านปางนงดแดงมีสิ่นทางท่องเที่ยวที่หลากหลายและต้องการชูประเด็นในเรื่องของอาหารและเทศกาลเป็นสำคัญ จึงดึงจุดเด่นนี้ มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้สึกถึงความสนุก เน้นที่จะออกแบบให้มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นถึงความเป็นอีสาน ที่มีความร่วมสมัย ดูเป็นมิตร เข้ากับวัยรุ่นได้ แล้วรู้สึกถึงความเป็นธรรมชาติไปในตัว โดยที่มีข้อมูลนั้นหนักไปทางแผนที่ ที่จะแสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวชัดเจน โดยใช้ภาพลายเส้นหรือภาพวาดสีน้ำมากกว่าตัวอักษร เพื่อให้เหมาะสมกับการอ่านได้สบายๆ

ต้นแบบคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” จากการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ได้มีการจัดทำต้นแบบคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” จำนวน 100 ฉบับ เพื่อเป็นต้นแบบในการรวบรวมความรู้ในเรื่องของการท่องเที่ยวของชุมชน โดยย่อ ที่มีขนาดกะทัดรัด สะดวก ในการพกพา และเจาะจงให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจเกี่ยวกับชุมชนได้โดยง่าย โดยในการนี้ จะทำการทดลองใช้ต้นแบบคู่มือท่องเที่ยว ในช่วงของประเพณีบุญเดือนแหก หรือ บุญบั้งไฟของทางชุมชน และทำการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคู่มือนักท่องเที่ยว เพื่อเก็บเป็นค่าสถิติใช้ในการสรุปโครงการให้กับทาง

รูปที่ 4 ภาพตัวอย่างคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา” (ด้านหน้า)

รูปที่ 5 ภาพตัวอย่างคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา” (ด้านหลัง)

6.3 สร้างองค์ความรู้ใหม่ สำหรับชุมชนและสถานศึกษาที่สามารถนำองค์ความรู้ไปสำหรับใช้บูรณาการเรียนการสอน จากการจัดทำวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลศัพท์คำว่า องค์ความรู้ใหม่ หมายถึง องค์ความรู้ของชุมชนบ้านป่างมดแดงที่เกี่ยวเนื่องเฉพาะกับสั้นทางการท่องเที่ยวครัวข้าวเหนียว

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ใหม่สำหรับชุมชนที่ได้จากการวิจัยชิ้นนี้ ทั้งหมด 3 รูปแบบ ดังนี้

6.3.1 รูปเล่มรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จากการจัดทำวิจัยเรื่อง คู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” กรณีศึกษาบ้านป่างมดแดง ต.อ่างทอง อ.เชียงคำ จ.พะเยา ได้มีการจัดทำรูปเล่มรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ใหม่ทั้งหมดที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ในการนี้ทางผู้วิจัยจะจัดส่งมอบรูปเล่มรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ดังกล่าว ให้แก่ชุมชนเพื่อให้เก็บไว้เป็นองค์ความรู้ของชุมชน เพื่อให้คนในชุมชน รวมถึงผู้ที่สนใจ สะดวกในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ซึ่งรูปเล่มรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ สามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในระดับชุมชนได้ในอนาคต

6.3.2 ต้นแบบคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” จากการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ได้มีการจัดทำต้นแบบคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” จำนวน 100 ฉบับ เพื่อเป็นต้นแบบในการรวบรวมองค์ความรู้ในเรื่องของการท่องเที่ยวของชุมชน โดยย่อ ที่มีขนาดกะทัดรัด สะดวก ในการพกพา และแจกจ่ายให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจเกี่ยวกับชุมชนได้โดยง่าย โดยผู้วิจัยได้ทดลองนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาบูรณาการกับ รายวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์ สาขาศิลปะ และการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ โดยการทดลองนำนิสิตใช้สั้นทางการท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตและสั้นทางการท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นแบบโบราณ และให้นิสิตเรียนรู้การจักสานและภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้ได้มาซึ่งการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากครัวข้าวเหนียว และได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ต่อยอดจากองค์ความรู้ของชุมชน เพื่อเป็นแนวทางประกอบอาชีพให้กับทางชุมชนได้อีกทางหนึ่ง

รูปที่ 6 รูปตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากครัวข้าวเหนียวจากการบูรณาการกับรายวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์

6.3.3 สารคดีประกอบ คู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” จากการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ได้มีการจัดทำด้านแบบสารคดีแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน ให้รู้จักในวงกว้าง ผ่านช่องทางของระบบออนไลน์โดยใช้คำค้นหาในเว็บไซต์ www.youtube.com ด้วยคำค้นว่า “ท่องเที่ยวครัวข้าวเหนียว ชาวอีสานในล้านนา บ้านปางมดแดง อ.เชียงคำ จ.พะเยา”

รูปที่ 7 รูปตัวอย่างสารคดีประกอบ คู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา”

6.4 ผลการวิจัยด้านการทดลองใช้ด้านแบบคู่มือท่องเที่ยว หลังจากการทดลองทำด้านแบบคู่มือแนะนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา” กรณีศึกษาบ้านปางมดแดง ตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ได้มีการเก็บค่าสถิติจากการทดลองใช้ด้านแบบคู่มือท่องเที่ยวจากกลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน ได้ผลดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเรื่องความเหมาะสมในด้านแหล่งท่องเที่ยว จากผลค่าสถิติแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านปางมดแดง ทำให้ได้ทราบถึงพฤติกรรมในการเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะรู้สึกพึงพอใจในเรื่องของ วิถีชีวิต อาหารการกิน การได้มีส่วนร่วมในเทศบาลของชุมชนมากที่สุด และระดับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ดี-ดีมาก ในส่วนของการเที่ยวชมผลิตภัณฑ์พื้นถิ่น ร้านค้าขายของที่ระลึก ได้ข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงในเรื่องของความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ยังไม่เป็นที่น่าสนใจและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากพอ รวมถึงอาคารสถานที่ของพิพิธภัณฑ์รวมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นยังไม่ค่อยมีความพร้อม ควรปรับปรุง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านความพึงพอใจในรูปแบบของคู่มือท่องเที่ยว จากการเก็บข้อมูลค่าสถิติจากแบบสอบถามโดยใช้การสุ่มเก็บค่าสถิติจากนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่หมู่บ้านปางมดแดง จำนวน 100 คน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณภาพห้องท่องเที่ยว ($n=100$)

ความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพ	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ (\bar{X})	ค่าแสดงส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D)	ระดับ
1.ด้านการจัดวางรูปภาพประกอบคุณภาพเน้นนำห้องท่องเที่ยว	4.30	0.42	มาก
2.ด้านข้อมูลในคุณภาพสำหรับแนะนำการท่องเที่ยว	4.15	0.23	มาก
3.ด้านขนาดและความชัดเจนของภาพและแผนที่	4.24	0.15	มาก
4.ด้านความประทับใจคุณภาพประกอบกับสถานที่ท่องเที่ยว	4.40	0.05	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.27	0.21	มาก

จากตารางค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณภาพห้องท่องเที่ยวเท่ากับ ($\bar{X}=4.27$) อยู่ในเกณฑ์ดี หากแต่ได้รับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเรื่องเนื้อหาของชุมชน รวมถึงข้อมูลการติดต่อ หรือศูนย์ให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว

7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้ ได้มีการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย โดยแยกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

7.1 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน จากการจัดทำโครงการวิจัย เรื่อง คุณภาพเน้นนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา” กรณีศึกษาบ้านปางมดแดง ตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคาน จังหวัดพะเยา ตลอดระยะเวลา การดำเนินงานจัดทำโครงการวิจัย ทางกลุ่มผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากชุมชนบ้านปางมดแดง องค์กรบริหารส่วนตำบล ต. อ่างทอง อ. เชียงคาน จังหวัดพะเยา รวมไปถึงชุมชนโดยรอบพื้นที่การวิจัยเป็นอย่างดี ด้วยความร่วมมือกันของชุมชน ส่งเสริมให้มี การผลักดันโครงการเกิดขึ้นได้จริง รวมไปถึงการสนับสนุนด้านกิจกรรมต่างๆ เช่น การให้ความร่วมมือการเสนอความคิดเห็นในส่วน ของภาคประชาชนชาวบ้านในชุมชน การมีส่วนร่วมในการประชุมแบบกระบวนการกรุ๊ป (Focus Group) การจัดกิจกรรมการให้ ความรู้เรื่องจักสาน การให้ความร่วมมือของชาวบ้าน ในช่วงเทศบาลบุญบั้งไฟเพื่อทดลองใช้คุณภาพห้องท่องเที่ยว นำมาให้เกิดความสำเร็จ ของโครงการ อันถือว่าได้มาจากการร่วมมือ การทำความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างคนในชุมชนและกลุ่มผู้วิจัย เพื่อ เตรียมความพร้อมรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้อย่างแท้จริง และจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนถึงผลตอบรับ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการทำให้ได้ทราบว่า หลังจากการจัดทำโครงการวิจัยขึ้น ชาวบ้านในชุมชนบางกลุ่มที่เดินทางมาจะไม่ให้ ความร่วมมือกับชุมชนเท่าเดิม หลังจากเกิดโครงการวิจัยขึ้นนี้ขึ้น ชาวบ้านกลุ่มดังกล่าวก็ได้เกิดการตื่นตัวให้ความร่วมมือ และ อย่างมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงให้ความสำคัญกับความรู้ในห้องถัง เนื่องจากเห็นคุณค่าของผู้วิจัย กลุ่มนักท่องเที่ยว รวมถึงผู้ที่สนใจ ได้หลั่งไหลเข้ามานิพัทธ์ที่จังหวัดเชียงราย รวมถึงการตื่นตัวและพูดคุยกันในวงกว้างของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมเมืองครุฑ จำกัดแพทเพชร [10] ซึ่งถือได้ว่าบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้

7.2 การจัดทำต้นแบบคุณภาพเน้นนำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียวของชาวอีสานในล้านนา” และนำเสนอทิศทางการพัฒนาพื้นที่ ของชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Green Tourism) ให้กับคนในชุมชนได้ในอนาคต จากการจัดกิจกรรมการประชุม แบบกระบวนการกรุ๊ป เพื่อหารือถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความร่วมมือในการวางแผนเส้นทางการท่องเที่ยว การเสนอแนะ ถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ควรจะเกิดขึ้นในชุมชนร่วมกับ ผู้นำชุมชน และสร้างความเข้าใจทางด้านกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนที่จะเกิดขึ้นได้ ในอนาคต สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาจากทุนวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม[11] โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ยิ่ง จากชุมชนบ้านปางมดแดง และองค์กรบริหารส่วนตำบล ต. อ่างทอง อ. เชียงคาน จ. พะเยา และจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนถึง ผลตอบรับตามวัตถุประสงค์ของโครงการทำให้ได้ทราบทิศทางของโครงการในอนาคต เนื่องจากทางชุมชน ได้เล็งเห็นว่า โครงการวิจัยขึ้นนี้เป็นประโยชน์และ มีความเป็นไปได้สูง เพราะ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในบ้านปางมดแดง มี อยู่จริงและมีปริมาณมาก หากมีการพัฒนาที่ดี จะนำมาซึ่งรายได้ให้กับชุมชน และจากผลตอบรับอันดีของการท่องเที่ยวที่ทาง ชุมชนจัดขึ้นสืบเนื่องจากงานวิจัยทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญ และนำเสนอเป็นนโยบายของ อบต. อ่างทอง ที่จะเร่งพัฒนาให้บ้านปางมดแดงเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวของเชียงคานในอนาคต โดยมีจุดเด่นเรื่องความเป็น อีสานในล้านนา เป็นหลัก ในปัจจุบันทางอบต. อ่างทอง ได้มีแนวคิดจัดทำเส้นทางริมแม่น้ำอิงตลอดเส้นทางหลายกิโลเมตร เพื่อรองรับการท่องเที่ยว ในอนาคต ซึ่งถือได้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้

7.3 สร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับชุมชนและสถานศึกษาที่สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้บูรณาการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ทำการ สัมภาษณ์เชิงลึกทำให้ได้ทราบถึงองค์ความรู้จากประชาชนชุมชน และทางชุมชนได้ให้ความร่วมมือก่อตั้งเป็นแหล่งการเรียนรู้ของ

ชุมชนโดยมีปราชญ์ชาวบ้านกระจายอยู่ตามจุดต่างๆ ทั่วชุมชน หลังจากที่ทดลองนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอนวิชาออกแบบพลิตภัณฑ์ ของสาขาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยนำนักศึกษาไปศึกษาเรื่องภูมิปัญญาการจักสานจากปราชญ์ชุมชน หลังจากนั้นก็นำผลิตภัณฑ์ที่ได้เรียนรู้จากชุมชน มาต่อยอดออกแบบพลิตภัณฑ์ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบการจักสานในลวดลายเฉพาะตามแบบของชุมชน หากแต่มีรูปร่างรูปทรงแบบใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าและต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน ได้ในอนาคต สอดคล้องกับ การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ [12] ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ความรู้ใหม่และการบูรณาการสำหรับชุมชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งถือได้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้

8. ข้อเสนอแนะ

การทำวิจัยเรื่องภูมิปัญญาและน้ำเชิงท่องเที่ยว “ครัวข้าวเหนียว ของชาวอีสานในล้านนา” มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับองค์ความรู้ของชุมชน โดยเฉพาะในเรื่องของผลิตภัณฑ์ชุมชน ก่อนนำกลุ่มนักศึกษาเข้ามาทดลองบูรณาการกับรายวิชา เพราะหากเกิดการเชี่ยวชาญก่อนนำมาบูรณาการแล้ว อาจจะสามารถลดขั้นตอนในการทำวิจัย ช่วงทดลองบูรณาการองค์ความรู้ของชุมชนได้ หากนำระยะเวลาในขั้นตอนดังกล่าว มาใช้ในการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน จะสามารถสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้ในอนาคตมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากต้นทุนทางวัฒนธรรมในชุมชน ในหลากหลายมิติมากยิ่งขึ้น ให้นอกเหนือจากประเด็นของ ครัวข้าวเหนียว เนื่องจากความน่าสนใจของความเป็นชุมชนบ้านปางมดแดง ในบริบทความเป็น ชาวอีสานในล้านนา ยังมีอีกหลากหลายมิติ เช่น วัฒนธรรมความเชื่อเรื่องผีและบรรพบุรุษ วัฒนธรรมเรื่องฮีต12 คลอง14 เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Elizabeth Boo. 1991. **Meaning of Ecotourism** . (Culture Online) , Retrieved August 22, 2015 from www.msu.ac.th
- [2] The Ecotourism Society. 1991. **Meaning of Ecotourism** . (Culture Online) , Retrieved August 22, 2015 from www.msu.ac.th
- [3] Seri Wechbussakorn. 2538. **Recreation and Interpretation**. The Office of National Park, the Department of National Park, Wildlife, and Plant Conservation. (Culture Online), Retrieved August 22, 2015 from www.dnp.go.th/npo/html
- [4] Preyaporn Wounganutaroat. N.2003. **Academic Management**. Bangkok : Pimdee.
- [5] Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A.G. 2009. Statistical Power Analyses Using G*Power 3.1: Test for Correlation and Regression Analyses. **Behavior Research Methods**, 41, p.1149-1160
- [6] The Tourism Authority of Thailand. 2539. **Policy and Development Guidelines for Ecotourism, B.E. 2539- 2540** . Bangkok : Policy and Planning Division.
- [7] The Tourism Authority of Thailand. 2548. **Agricultural Tourist Attractions**. Bangkok : The Tourism Authority of Thailand.
- [8] Thipsuda Phatumanont. 2554. **Composition and Space in Basic Design**. CU Print, Bangkok : Chulalongkorn University.
- [9] Chanthana Thongprayoon. 2537. **Design and Layout for Publication**. Nonthaburi : Sukhothai Thammathirat Open University.
- [10] Chaturong Louhapensang, et al.2560. Development product design based on concept of creative economy from cultural capital of Nakhon chum district, Kamphaeng Phet province. **Journal of Industrial Education**, 16(2), p.75-83
- [11] Central information cultural. 2556. **9 Cultural heritage and way of life 8 Thailand**. (Cultural Online). Retrieved June 13, 2558 from:<http://www.thaiculture.in.th/index>
- [12] Buraparat Nanchai, et al.2558. Study and Development products from local wisdom of Baan Tawal village, Chiangmai. **Journal of Industrial Education**,14(1), p.116-120